

De Mode

ZOOALS de eerste zwaluw geen lente maakt, zoo is het wel heel zeker dat de eerste toiletten niet noodzakelijk de „Mode” voor 't heele seizoen behoeven te zijn. En dan, kunnen we nog van „de” Mode spreken? Parijs, dat sedert eeuwen het monopolie van „chic” en „bon ton” had, Parijs dat alléén heerschte over de ijdelheid van oude

en nieuwe wereld, Parijs dreigt overschaduwd te worden. Kent ge niet, ge hebt ze in iedere stad, die fijne, oude winkels van oppersten goeden smaak? In hun stemmige etalages lagen een paar stukken, maat duur en bijzonder. Groote magazijnen kwamen, met schreeuwerige uitstalkasten, met vertoon van wassen poppen en protsig veel licht... Maar ze bleven de adressen van goed allooi... Tot op een onzalig oogenblik ze meenden te moeten meegaan met hun tijd — en deden als de andere.

Toen was het uit, werden ze één van de vele. Ziet, zoo was het met Parijs. Sedert onheugelijke tijden was het de bakermat van alle voornaamheid en distinctie.

Zijn modekunstenaars stoorden zich aan niets, zochten schoonheid en harmonie en Europa's en Amerika's ijdelheid boog eerbiedig en onderdanig voor zijn uitvindsels.

Maar allengs, na '70, leefde Berlijn op, begon Weenen over de mode te denken, als een mogelijk middel tot vermeerdering van eigen industrie, voelde ook New-York een beetje het vernederende van als groote stad — als hoofdstad van zoo machtig land, voor een levensonderdeel, dat toch weer, door zijn nauwe betrekking tot de nijverheid niet te gering geacht diende, afhankelijk te zijn van Parijs. Weenen, Berlijn, New-York lanceerden op eigen houtje modes en modetjes met meer of minder succes. Berlijn maake fiasco, daartoe (tot het uitvinden van uiterst raffinement in kleding en materiaal daarvoor)

is Berlijn te jong, te pas rijk geworden, te weinig zeker van wat schoonheid is.

Weenen had meer succes, maar toch bleef wat daar gelanceerd werd, een mode van minder allooi, een grove mode van opvallenden rijkdom en opdringerigheid.

Bleef New-York! De Yankee, — dat wonderlijk mengsel van alle nationaliteiten, dat zoo snel zich een eigen cachet heeft weten te geven, slaagde beter, zoolang die mode die van daar kwam haar cachet van strenge, starre eenvoud en krachtige lijnen behield. We zagen overal in Europa de tailleur zegevieren voor den morgen, we namen hun shirt-blouses over, hun stofsliuvers in vreemde kleuren, hun schoenen en lange mantels, hun „comfortable elegance”. Maar Parijs met zijn groote distinctie bleef tot voor eenige jaren de stad vanwaar de echte goede smaak kwam. En nu dreigt Parijs zijn alleenheerschappij te verliezen. De grooté faiseurs zoeken niet meer naar schoonheid en distinctie, ze laten hun gedegenereerde fantasie den vrijen loop en hebben aanvankelijk nog succes met hun „toquades” die ze ons als „de” mode willen opdringen. Ik heb toch met eigen oogen in een loge van de opera zien zitten, de nieuwe, mauve, groene, blauwe en roode pruik... „Le joli bouquet” zei een actrice... en ze meende het. Dat is zoo treurig. New-York overtreft daarin Parijs, het vindt niet noodig vier kleuren over vier vrouwen te verdeelen, het geeft brutaalweg aan ééne 't recht de tricolore te dragen, „the stars and stripes pruik” (streepjes loopen wel te verstaan en door de pruik en door de joffer) in rood, wit en blauw met zilveren sterren, daarbij blauwe wenkbrauwen en oogharen en vuurroode mouche de beauté... Smaken verschillen! En hoewel voor geen kleintje vervaard, zie ik vooreerst van de tricolorepruik af. Hoe smaken verschillen...! Let alleen maar eens op de keuze van mannequins. De Fransche zijn potelées met guitige oogen, brutale neusjes. De Amerikaansche, hoekig en beenig en sentimenteel als de juffrouw met den Watteauhoed in paille d'Italie met de enorme cachepeigne van roze rozen en zwart fluweel. Dat is een van de lievelingsmodellen van dezen zomer. Of ze iedereen goed staan? Mijns inziens moet men héél jong, héél frisch en heel slank zijn voor zoo'n zomersch dingske op straffe van anders een „vieille sotte” te schijnen.

Maar ik heb kwaad gesproken van Parijs. In de collectie leelijke dingen zijn uitzonderingen. Er zijn nog faiseurs en faiseuses die niet meedoen aan de jacht op excentriciteiten.

Een bewijs: deze foto (No. 3) genomen van Mlle. Dornac, genomen om haar jeutig hoedje van schotschen tango taffetas, een bonnet? Een capeline? Van beide iets, ook iets van den zuidwester met den heel smallen rand voor, waarop de twee naïve bouquetjes. Het hoedje is geteekend (als ieder kunstwerk) Cora Marson. Hoe geraffineerd coquet staat op dien ernstigen tailleur de dunne negligente, witte fichu.

Betty Dausmond (foto No. 1) is een tweede bewijs dat alle distinctie nog niet door „drôlerie” verdrongen is. Ziet ze er niet uit om er mee van door te gaan in haar doodeenvoudige autojapon, die 't midden houdt tusschen een mantel en een japon? In peau de pêche waarschijnlijk, beige met een iets somberder streep, de bolero opgeknipt en nauw de taille rakend, 'n satijnen kraag in coque de roche, ceinture dito met wit linon streepen en verder de palmbladversiering van soutache. De ceinture sluit achter onder de bolero, de japon van voren. 't Hoedje van reps satijn met vruchtengarnituur van voren. De nieuwste tasch met artistiek monogram. Foto No. 2 is een raadsel dat Maison Carlier ons opgeeft. Een jong weeuwte? Een boetvaardige Magdalena? Een...! Houdt maar op. Ge raadt 't nooit. 't Is een doodgewone autohoed in geplooid stroo met satijnen rand met wolversiering en marronkleurige mousseline sluijer, die natuurlijk in den auto lang niet zoo keurig blijft zitten. „La mystérieuse” noemde een schilder de foto... Houdt het u voor gezegd en weet wel dat het mysterie nog steeds een ontzettende macht uitoefent en een grosse charme heeft als de „candeur”, (waarvoor ik op het oogenblik geen hollandsch woord weet) waarvoor Jeanne Sabrier hier met succes poseert in haar alleraardigst toilette van Bourniche. (foto No. 4)

Een grondvorm van mastic satijn, de rok van achter gedrapeerd, even onder de heup gehouden in strakken band van dwars genomen stukken schotsch lint, afgezet met witten rand die dan weer door een band effen stof met dubbel randversiersel afgezet, saamgehouden worden.

Over den breeden rand valt, als een slappe panier dan, het bovendeel der rok. Hetzelfde smalle bandversiersel vinden we op het in V-vorm uitgesneden vest. Een smal tullen kraagje staat achter, een beetje van den hals af, als beschermend uit.

Een guitig hoedje van gedrapeerd stroo, gros grain, met links een smal opgeslagen randje van dubbel satijn en rechts enorme aigrette zwarte paradys, gemonteerd in twee touffes.

Foto acht is een New-Yorksche samenstelling van een Amerikaansche, een Fransche en een Engelsche zothed.

Het brillantengedoe in schoenen is verleden jaar in New-York een rage geweest. Twee milliardairs vrouwen wedijverden om de duurste schoenen. Mrs. A. verschijnt op een diner met schoenen waarvan de hakken bezet waren met sterren van robijnen, afgezet met brillanten en haar concurrente had rozen van roze en grijze parels in platina-hakken.

't Randje langs den inzet alleen is nieuw aan deze „sotternije”. Fransch, en elegant, is het kruislint. Kostbaar en onpraktisch. Engelsch is de twintig centimeter hooge hak. Ik weet hoe moeilijk het is iets nieuws te vinden, maar een gevoel van angst bekruipt me, als ik denk aan de armoe die dergelijke uitvindsels ten grondslag ligt. En leelijk is het en onnatuurlijk!

Neen dan de kanten slobkous. Gruwelijk duur, maar aardig op het velouren schoentje, en wat een mogelijkheid tot varieeren! Van de sterke degelijke vilade, langs Cluny en Bruges, Malines en point de rose naar Chantilly of de vreemde Spaansche kanten. In effen kant of in combinaties van kant, tulle, galon, weet ik wat al. Maar o jé, 't is gevaarlijk, als niet alles daarbij even fijn en elegant is; als de kanten onnutjes niet altijd onberispelijk proper zijn, wordt het zoo gauw „dirty finery” en dat is het hatelijkst soort chic wat er bestaat.

Een zwaluw brengt geen voorjaar, een excentriciteit vormt geen school, regeert niet als „de” mode de ijdelheid van allen. Onze foto's bewijzen dat er buiten „Poiret” met zijn dulle creaties nog elders heil te vinden is.

Bernard en Béchoff, ze blijven nog trouw aan hun echt Fransch ideaal van chique distinctie — Léoutine Talbot en Louison, ze brengen nog altijd modellen die „l'élégante de bon aloi” zonder angst genomen te worden voor wat ze niet is, dragen kan.

ELLEN FOREST.

